

EU

PRO

PODRŠKA EVROPSKE UNIJE
RAZVOJU OPŠTINA

KVARTALNI IZVEŠTAJ

1. januar–31. mart 2019.

Republika Srbija

Sprovodi program

Opšti cilj:	Doprineti uravnoteženom društveno-ekonomskom razvoju u Srbiji
Svrha:	Povećati konkurentnost i socijalnu koheziju manje razvijenih oblasti boljim tržišnim pozicioniranjem i konkurentnijim malim i srednjim preduzećima (MSP) kao i razvijanjem/poboljšanjem poslovnih mogućnosti i socijalne infrastrukture
Budžet:	25 miliona evra
Datum početka:	1. januar 2018.
Područje programa:	Region Šumadije i Zapadne Srbije i Region južne i istočne Srbije
Donator:	Evropska unija
Implementacioni partner:	Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS)
Datum izveštaja:	9. april 2019.
Obuhvaćeni period:	1. januar – 31. mart 2019
Pripremio:	UNOPS

Akronimi

PO	Područje odgovornosti
OPP	Organizacija za podršku preduzećima
KT	Koordinaciono telo Vlade Republike Srbije za Preševo, Bujanovac i Medveđu
PDP	Poziv za dostavljanje predloga
CIF	Fond za učešće građana (engl. <i>Citizens' Involvement Fund</i>)
OCD	Organizacija civilnog društva
DEU	Delegacija Evropske unije
RAS	Razvojna agencija Srbije
OA	Opis akcije
EU	Evropska unija
FIDIC	Međunarodni savet inženjera konsultanata
MRR	Mehanizam za rodnu ravnopravnost
DU	Dobro upravljanje
LjP	Ljudska prava
LSU	Lokalna samouprava
MGSI	Ministarstvo građevine, saobraćaja i infrastrukture
ME	Ministarstvo ekonomije
MEI	Ministarstvo za evropske integracije
MPNTR	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja
MMP	Mikro i mala preduzeća
UUP	Upravljanje uspešnim programima
NVO	Nevladina organizacija
NSNM	Nacionalni savet nacionalne manjine
OHCHR	Kancelarija visokog komesara za ljudska prava
OEBS	Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju
OSS	Jednošalterski sistem (engl. <i>One Stop Shop</i>)
PPF5	Pomoć u pripremi projekata 5 (engl. <i>Project Preparation Facility 5</i>)
PRINCE 2	Projekti u kontrolisanom okruženju (engl. <i>Projects In Controlled Environments</i>)
UOP	Upravni odbor Programa
RRA	Regionalna razvojna agencija
ZDP	Zahtev za dostavljanje predloga
RSOC	Operativni centar Srbije
SKGO	Stalna konferencija gradova i opština
SDC	Švajcarska agencija za razvoj i saradnju
MSP	Mala i srednja preduzeća
PIMO	Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima
SIPRU	Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva
OPZ	Opis poslova i zadataka

Sažetak

Program podrške Evropske unije razvoju opština - EU PRO - započeo je drugu godinu sprovođenja snažnim zamahom prema ostvarenju ciljeva. Prvi kvartal godine obeležen je stabilnom dinamikom sprovođenja tekućih projekata, odobravanjem i predstavljanjem projekata za nove korisnike/ce Programa, kao i završetkom evaluacije još dva javna poziva.

Najznačajniji napredak ostvaren je u vezi sa **boljim pozicioniranjem na tržištu i konkurentnijim poslovnim sektorom** kroz dodelu 106 paketa bespovratnih sredstava (grantova) preduzetnicima/cama i preduzećima. Lokalne zajednice će ostvariti korist kroz otvaranje 255 novih radnih mesta naredne godine, od kojih su 12 već registrovana tokom prvog meseca nakon dodele bespovratnih sredstava. Očekuje se otvaranje dodatnih 500 novih radnih mesta u trogodišnjem periodu. Nadalje, preduzeća-korisnici će povećati doprinos lancu vrednosti i uvećati obim prodaje, prema pokazatelju rasta projektovanog godišnjeg izvoza i prihoda višeg od 30%.

Podržani projekti preduzeća takođe će imati značajan društveni uticaj, pored otvaranja radnih mesta. Skoro polovina podržanih preduzeća je u vlasništvu mladih ili žena, 56% podržanih preduzeća imaju proizvodne pogone u ruralnim oblastima, a četvrtina podržanih preduzeća nalazi se u opštinama najmanjeg stepena razvoja. Takođe, pozitivan uticaj u lokalnim zajednicama ostvariće se putem aktivnosti društveno odgovornog poslovanja koje će sprovesti preduzeća-korisnici. Dve trećine društveno odgovornih intervencija odnose se na podršku organizacijama i institucijama čija je okosnica rad sa decom i ugroženim grupama; značajan deo korisnika podržaće sportska društva i udruženja iz zajednice, a ostali će dati donacije lokalnim domovima zdravlja, podržati aktivnosti zaštite životne sredine i doprineti organizaciji lokalnih manifestacija.

Poziv Organizacijama za podršku poslovanju razvijen je kroz široke konsultacije sa ključnim akterima na republičkom nivou, i biće predstavljen Upravnom odboru Programa za razmatranje tokom sledećeg kvartala. Uzimajući u obzir potrebe preduzeća koja su identifikovane kroz anketu sprovedenu 2018. godine u okviru Programa, Organizacije za podršku poslovanju imaće priliku da sprovedu najvažnije intervencije u cilju unapređenja kvaliteta proizvoda i usluga preduzeća, da podrže njihovu tržišnu ekspanziju i uvođenje standarda.

Sedamdeset sedam projekata koji se odnose na **upravljanje zemljištem i razvoj infrastrukture** sprovodi se u skladu sa dogovorenim dinamikom. Lokalne samouprave koje sprovode projekte na osnovu ugovora o dodeli bespovratnih sredstava za izradu planova detaljne regulacije, izradu tehničke dokumentacije i izvođenje projekata lokalne i poslovne infrastrukture ugovaraju radove i usluge. Četrnaest korisnika odabralo je izvođače, a u Aleksincu su počeli prvi građevinski radovi na pijaci. Tenderski postupak se sprovodi kod 28 korisnika bespovratnih sredstava, dok se ostali nalaze u finalnim fazama pripreme za objavu tendera.

Nadalje, završena je evaluacija 33 prijave dobijene u okviru Poziva za uvođenje i razvoj geografskih informacionih sistema. Upravnom odboru Programa biće predstavljeni projekti koji doprinose unapređenju javne infrastrukture, prostornog i urbanističkog planiranja, privlačenju investicija i razvoju novih poslova, očuvanju i valorizaciji prirodnog, kulturnog, arhitektonskog i urbanističkog nasleđa, turizmu, poljoprivredi i ruralnom razvoju, zaštiti životne sredine, energetske efikasnosti i popisivanju i određivanju vrednosti javne imovine.

Zahtevi programa su išli i iznad zakonske obaveze za izradu planova detaljne regulacije, **čime se doprinelo unapređenju učešća, transparentnosti i odgovornosti u okviru ovog procesa**. Devetnaest opština korisnica unapredile su materijale za rani javni uvid i povećale vidljivost procesa planiranja. Ključni akteri iz opština korisnica unapredili su veštine za praktikovanje participatornih metoda u urbanističkom planiranju, i te se veštine uvode u praksu.

Aktivnosti kojima se doprinosi unapređenju socijalne kohezije u multietničkim opštinama napreduju u okviru napora za **podsticanje socijalne kohezije**. Srednjoročna evaluacija projekta za unapređenje učenja srpskog jezika kao nematrnog jezika među 750 albanskih učenika u četiri škole u Bujanovcu i Preševu protekla je uspešno, uz zabeležen napredak u približno 75% odeljenja. Konsultacije sa korisnicima i partnerima ukazuju na visok nivo interesovanja za održivost ove aktivnosti, uz istovremeno uvećavanje efekata kroz sinergiju sa drugim relevantnim intervencijama.

Pored toga, završena je evaluacija 53 predloga projekata dobijenih u okviru Poziva za podsticanje socijalne kohezije u multietničkim opštinama. Projekti koji će biti predloženi Upravnom odboru Programa ostvariće direktan uticaj na 3.000 ljudi u 18 multietničkih opština. Ovim projektima će se najugroženijim grupama - naročito mladima, ženama sa sela, Romima i ljudima sa invaliditetom - stvoriti veće mogućnosti za zapošljavanje i prilike za ostvarivanje prihoda. Nadalje, unaprediće im se i pristup osnovnim pravima, čime će se ujedno i unaprediti njihov položaj u društvu, što će doprineti opštoj koheziji u lokalnim zajednicama.

Program neprestano ulaže napore u **koordinaciju aktivnosti** i konsultacije sa nacionalnim akterima pri pripremi i izvođenju aktivnosti. Ministarstvo privrede i Razvojna agencija Srbije su bili konsultovani pri izradi Poziva za Organizacije za podršku poslovanju, dok su aktivno u svojstvu posmatrača bili uključeni u pregled i odabir korisnika Poziva za podršku preduzećima. Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture je bilo aktivno uključeno u evaluaciju i izbor korisnika Poziva za Geografske informacione sisteme. EU PRO je takođe sarađivao i sa drugim razvojnim programima, a naročito sa programom Swiss PRO koji finansira Vlada Švajcarske. Uz podršku stručnjaka iz Swiss PRO programa, projekti razvoja lokalne infrastrukture koji se realizuju u 37 opština utemeljiće načela dobrog upravljanja u središte intervencija, čime će se unaprediti odgovornost lokalnih aktera kao i uspešnost i održivost projekata.

Komunikacione aktivnosti su i dalje intenzivne. Izdata su tri saopštenja za štampu i organizovana su dva događaja visokog profila, u funkciji promocije podrške preduzećima. Ovim događajima prisustvovali su visoki zvaničnici EU i Republike Srbije, uključujući i generalnog direktora za dobrosusedske odnose i pregovore o proširenju pri Evropskoj komisiji, ministarku za evropske integracije Republike Srbije, kao i šefa delegacije Evropske unije. Veb-sajt Programa ostaje ključni izvor informacija, sada sa obnovljenim sadržajem u koji spadaju i multimedijalna video galerija u kojoj se nalazi selekcija video priloga o Programu. Sve ove aktivnosti doprinele su vidljivosti kroz objavljivanje 346 pozitivnih izveštaja u medijima, od kojih je 181, odnosno 52%, bilo u nacionalnim medijima, što ovo tromesečje čini prvim kvartalom u kom je izveštavanje medija sa nacionalnom pokrivenošću prevazišlo izveštavanje lokalnih medija po broju izveštaja.

Ovaj izveštaj pruža pregled napretka i realizacije, ažurirane informacije o pitanjima upravljanja i koordinacije, pregled pretpostavki i rizika, razmatranja kvaliteta i održivosti, uvid u prioritete za sledeći period izveštavanja, kao i naučene lekcije. Aneksi daju čitaocima mogućnost da se detaljnije upoznaju sa konkretnim aktivnostima Programa.

Sadržaj

Akronimi	2
Sažetak	3
Pregled napretka i rezultata	6
Politički i programski kontekst	6
Napredak u ostvarivanju rezultata	6
Rezultat 1	7
Rezultat 2	8
Rezultat 3	10
Upravljanje i koordinacija.....	11
Upravni odbor Programa.....	11
Koordinacija.....	12
Finansije	12
Ljudski resursi.....	13
Nabavke.....	13
Izveštavanje i praćenje	13
Rizici i problemi	14
Kvalitet	14
Održivost	14
Naučene lekcije	15
Komunikacija i vidljivost.....	16
Plan rada.....	17

Pregled napretka i rezultata

Politički i programski kontekst

Treći nacionalni izveštaj¹ o socijalnom uključivanju i smanjenju siromaštva u Republici Srbiji za period 2014 - 2017. predstavljen je u februaru 2019. Izveštaj sadrži pregled pravnog, strateškog i institucionalnog okvira koji se tiču procesa socijalnog uključivanja i smanjenja siromaštva, analizu trenutnog stanja, pregled sprovedenih mera, zaključke i glavne pravce budućeg delovanja. Republika Srbija je u značajnoj meri unapredila zakonski okvir tokom perioda izveštavanja, ali pokazatelji siromaštva ukazuju na to da je stopa isključenosti iz društva i dalje visoka. Ukupno 25,5% stanovništva Republike Srbije (1,79 milion ljudi) su u riziku od siromaštva, 19,5% (1,37 milion ljudi) izrazito materijalno deprivirano, a 15,7% (1,01 milion ljudi) žive u domaćinstvima sa niskim intenzitetom rada.

Niz državnih institucija i donatorskih programa podržava preduzetnike i preduzeća u oblastima sličnim onima obuhvaćenim programom EU PRO. Ministarstvo privrede pruža značajnu podršku razvoju preduzetništva preko dva velika poziva za dostavljanje predloga projekata nabavke opreme za preduzetnike, mikro i mala preduzeća, kao i finansijskom podrškom novim „startup” preduzećima. Ukupna sredstava opredeljena u ovu svrhu u 2019. godini iznose približno 8,5 miliona evra. To potvrđuje koliko je Program relevantan, istovremeno naglašavajući potrebu za tesnom koordinacijom aktivnosti, praćenja i eventualnu optimizaciju finansijskih sredstava kako bi se izbegla potencijalna preklapanja.

Predlog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o planiranju i izgradnji² upućen je 29. marta 2019. godine Narodnoj skupštini Republike Srbije na usvajanje. Predlogom zakona uvode se dve velike izmene: (1) dalja relaksacija uslova za izdavanje građevinskih dozvola za kapitalne infrastrukturne projekte (tj. puteve i železnicu). Uz predložene izmene neće biti potrebno rešavanje imovinskih pitanja pre izdavanja dozvole za gradnju, a ovaj korak se menja izjavom investitora da će rešiti imovinsko-pravna pitanja pre izdavanja upotrebne dozvole. Početak radova će biti moguć za deonice sa rešenim imovinsko-pravnim pitanjima. Obrazloženje navedenih izmena je da Srbija namerava da gradi još koridora i da najveću prepreku ovome predstavlja rešavanje imovinskim pitanjima koje trenutno traje više od godinu dana. (2) Predlogom zakona uvodi se Upravni odbor sastavljen od jednakog broja članova iz redova struke i državnih službenika, sa predsedavajućim iz državne službe, koji će preuzeti neke od odgovornosti za koje je ranije bila zadužena Inženjerska komora.

Napredak u ostvarivanju rezultata

Aktivnosti u vezi sa **boljim tržišnim pozicioniranjem i većom konkurentnošću poslovnog sektora** u manje razvijenim područjima već daju rezultata, otvaranjem 12 novih radnih mesta u šest korisničkih preduzeća

¹ Izveštaj se može naći na sledećoj adresi: http://socijalnoukljucivanje.gov.rs/wp-content/uploads/2019/02/Treci_nacionalni_izvestaj_o_socijalnom_ukljucivanju_i_smanjenju_siromastva_2014%E2%80%932017_eng.pdf

² Predlog zakona se može naći na sledećoj adresi: <http://www.parlament.gov.rs/akti/zakoni-u-proceduri/zakoni-u-proceduri.1037.html>

tokom prvog meseca sprovođenja projekta. Društveni uticaj ostvaren kroz preduzeća-korisnike³ prevazilazi otvaranje radnih mesta. Skoro polovina podržanih preduzeća je u vlasništvu mladih ili žena (26, odnosno 29), 60 preduzeća imaju proizvodne pogone u ruralnim oblastima, a njih 25 je registrovano u opštinama najmanjeg stepena razvoja, čime se ostvaruje uticaj upravo u područjima sa najvećim potrebama. Nadalje, preduzeća-korisnici će sprovesti 106 aktivnosti iz domena društveno odgovornog poslovanja, od čega se 46 odnose na podršku organizacijama i institucijama koje se bave decom, a 24 ugroženim grupama; njih 19 podržaće sportska društva i udruženja iz zajednice, a ostali će se baviti pitanjima zaštite životne sredine, zdravstvom i manifestacijama u lokalnim zajednicama.

Aktivnosti u vezi sa **razvojem infrastrukture i upravljanjem zemljištem** napreduju. Unaprediće se uslovi poslovanja kroz efikasnije pružanje administrativnih usluga u LSU koje unapređuju ili uvode geografske informacione sisteme. Četrdeset projekata koji obuhvataju projekte poslovne infrastrukture i projekte koji se odnose na izradu izvođačkih projekata za poslovnu infrastrukturu i izradu planova detaljne regulacije, koji su već u toku, dobro napreduju ka ostvarivanju predviđenog doprinosa realizaciji investicija u industriju i otvaranju novih radnih mesta.

Očekuje se da će Program, u cilju **podsticanja socijalne kohezije u multietničkim opštinama**, kroz unapređenje društveno-ekonomskog položaja najisključenijih građana i bolju integraciju nacionalnih manjina, podržati 22 projekta koja će ostvariti uticaj na više od 3.000 direktnih korisnika. Projekti će stvoriti uslove za ekonomsko osnaživanje i bolji pristup obrazovanju, službama socijalne i zdravstvene zaštite kod ciljnih grupa, unaprediće se međuetničko razumevanje i doprineće se poštovanju prava nacionalnih manjina, čime će se doprineti opštoj koheziji u lokalnim zajednicama.

Dodatna intervencija u oblasti socijalne kohezije za bolju integraciju 750 mladih albanskog porekla kroz poboljšanje znanja srpskog jezika pokazuje početni napredak u razumevanju jezika kod 75% korisnika na polovini perioda određenog za sprovođenje projekta. Očekuje se da će se njihovo znanje dodatno popraviti daljim napredovanjem, kao i da će ostvariti pozitivan dugoročni uticaj na njihovu društveno-ekonomsku integraciju.

Rezultat 1

Poboljšana tehnološka struktura MSP i njihova sposobnost da povećaju svoj udeo na tržištu

Sto šest korisničkih MSP odabranih kroz Poziv za nabavku opreme i pružanje usluga za MSP⁴ treba da otvore 255 radnih mesta tokom narednih dvanaest meseci, uz dodatnih 500 u perspektivi tokom naredne tri godine. Tokom prvog meseca implementacije šest preduzeća-korisnika potvrdilo je otvaranje 12 novih radnih mesta. Kao rezultat povećane konkurentnosti zahvaljujući nabavci nove opreme, preduzeća-korisnici su tokom prve

---

³ Projekat je, kao rezultat evaluacije 468 prijava sa konceptima predloga projekata, u užu spisak uvrstio 215 SMP od kojih je 191 podnelo prijavu a bespovratna sredstva su dodeljena za njih 106.

⁴ Poziv je sproveden između maja i oktobra 2018. godine i može se naći na sledećoj adresi: [Call for Proposals for Procurement of Equipment and Provision of Services for Entrepreneurs, Micro and Small Enterprises](#)

godine projektovala uvećanje ukupnih prihoda od preko osam miliona evra i uvećanje izvoz od preko dva miliona evra, što predstavlja uvećanja od 32%, odnosno 36%.

Aktivnosti

1.1 Program dodele bespovratnih sredstava MSP

Završena je evaluacija 191 pune prijave dobijene iz preduzeća registrovanih u 58 LSU u okviru PDP za nabavku opreme i pružanje usluga za mikro i mala preduzeća (MMP). Komisija za evaluaciju grantova je preporučila za finansiranje ukupno 106 prijava, a Upravni odbor Programa je odobrio njihovo finansiranje na sastanku održanom 30. januara 2019. godine. Sredstva odobrena za prijave iznose 3.276.851 evra, od čega se 2.156.379 evra potražuje od Programa. Odabranih 106 preduzeća nalazi se u ukupno 44 opštine, odnosno grada i uglavnom se bave jednom od četiri dominantnih grana privrede u Srbiji - prehrambenom, drvno-prerađevinskom, tekstilnom i metaloprerađivačkom.

Ugovori o podršci kroz dodelu bespovratnih sredstva sa MMP dodeljeni su na dve ceremonije, održane 22. februara u Bujanovcu i 5. marta u Kraljevu, uz preko 230 učesnika. Korisnici su pokrenuli administrativne procedure za otvaranje namenskih bankovnih računa u skladu sa definisanom procedurom, počeli sa pripremanjem tenderske dokumentacije, uz beleženje prvih rezultata. U šest preduzeća-korisnika otvoreno je jedanaest radnih mesta, a jedan korisnik privodi kraju aktivnosti društveno odgovornog poslovanja.

Razvojna agencija Srbije je bila domaćin sastanka sa Regionalnim razvojnim agencijama održanog 18. februara 2019. godine. RRA su dale pozitivne povratne informacije o sprovođenju poziva za MMP i o ulozi RRA u tom procesu.

1.2 Podrška organizacijama za podršku preduzećima (OPP)

Poziv za dostavljanje predloga projekata za organizacije za podršku preduzećima izrađen je u skladu sa programskim dokumentom i uz razmatranje ulaznih informacija dobijenih od ključnih aktera i partnera, među kojima su Ministarstvo privrede, Ministarstvo za evropske integracije i razvojni programi koji targetiraju sektor MSP. Cilj ovog poziva je unapređenje održivosti i konkurentnosti MSP, kao i njihove sposobnosti da se prošire na nova tržišta i uvedu nove relevantne standarde i politike uz podršku koju im pružaju korisničke OPP, dok bi za projekat imali pravo da se prijave poslovni inkubatori, klasteri, naučni ili tehnološki parkovi, regionalne razvojne agencije, poslovna udruženja, privredne komore, kao i istraživačke i visokoškolske ustanove. Poziv čeka na odobrenje Upravnog odbora Programa, koji se sastaje početkom aprila.

Rezultat 2

Poboljšani uslovi za poslovanje kroz efikasnije pružanje administrativnih usluga, bolje upravljanje zemljištem i specifična ulaganja malog obima u infrastrukturu

Preliminarni rezultati Poziva za uvođenje i razvoj geografsko informacionih sistema⁵ (GIS) potvrdili su veliko interesovanje LSU da digitalizuju i unaprede kvalitet geoprostornih informacija. Većina predloženih

⁵ Poziv se može naći na sledećoj adresi: <https://www.eupro.org.rs/en/ktext/open-call-for-proposals-for-introduction-and-development-of-geographic-information-systems>

projekata uključivala je elemente u vezi sa unapređenjem javne infrastrukture, popisom i vrednovanjem javne imovine, prostornim i urbanističkim planiranjem, kao i privlačenjem investicija i razvojem novih preduzeća, sanacijom/izgradnjom braunfield lokacija, nedovoljno iskorišćenih i zapuštenog zemljišta, aktivacijom privrednog potencijala, poljoprivredom i ruralnim razvojem. Projekti izvedeni u partnerstvu između dve ili više LSU uključivali su elemente očuvanja i valorizacije prirodnog, kulturnog, arhitektonskog i urbanog nasleđa i razvoja turizma, kao i bavljenja temom zaštite životne sredine, adaptacijom na klimatske promene, prevencijom i upravljanjem rizicima i pitanjima energetske efikasnosti.

Aktivnosti

2.1.1 Poboljšanje upravljanja zemljištem kroz razvoj geografskih informacionih sistema (GIS) i poboljšan pristup geoprostornim podacima

Izrađen je opis poslova i zadataka za pripremu Studije o uvođenju informacionog sistema za prostorno planiranje i elektronskog postupka za izradu planske dokumentacije i predstavljen UOP-u na razmatranje. Komisija nije preporučila podršku za izradu same Studije i podstakla je razmišljanje da se ista finansira iz drugih raspoloživih izvora.

U januaru je završena administrativna provera 33 primljene prijave po Pozivu za dostavljanje predloga projekata za uvođenje i razvoj GIS, a proces tehničke evaluacije završen je u martu 2019. Održana su tri sastanka tima za evaluaciju grantova: 25. januara, 22. februara i 19. marta, i na svima je učestvovao posmatrač iz Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture. Rezultati procesa evaluacije će, uz preporuke za finansiranje, biti predstavljeni na UOP u aprilu 2019.

2.1.2 Izrada urbanističkih planova koji se odnose na privredni razvoj

Implementacija 19 grantova za izradu planova detaljne regulacije (PDR) dobro napreduje sa jedanaest⁶ ugovorenih PDR-a, uglavnom sa urbanističkim preduzećima sa poverenim poslovima za izradu urbanističkih planova, četiri⁷ tekuća postupka nabavke i četiri⁸ nabavke u pripremi.

Program je 5. i 6. februara organizovao obuke za organizaciju sastanaka i facilitaciju aktera ranog javnog uvida u planove detaljne regulacije. Obukama su prisustvovali predstavnici 19 korisničkih opština, Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i Komisije za kontrolu usklađenosti planskih dokumenata⁹. Proces izrade PDR dodatno je unapređen u odnosu na zakonske obaveze poboljšanim materijalom za rani javni uvid, unapređenom vidljivošću procesa planiranja kroz pravljenje zasebne internet stranice¹⁰ i email adrese za primedbe, predloge i ostale povratne informacije. Pored svega ovoga, plan obuhvata i imovinsko-pravni status uređenog područja, kao i program komunalnog opremanja građevinskog zemljišta.

2.1.3 Razvoj projektno-tehničke dokumentacije za projekte koji doprinose privrednom razvoju

⁶ Kraljevo, Kučevo, Topola, Užice, Rača, Čajetina, Pirot, Leskovac, Vlasotince, Surdulica i Arandelovac

⁷ Zaječar, Veliko Gradište, Velika Plana i Raška

⁸ Dimitrovgrad, Blace, Merošina i Majdanpek

⁹ Pregled obuka nalazi se u Aneksu II, Prilog 2.2

¹⁰ Primer posebne internet stranice može se videti na sledećoj adresi: <http://uzice.rs/plan-detaljne-regulacije-stari-grad-u-uzicu/>

U toku je implementacija dvanaest grantova za izradu projektno-tehničke dokumentacije za projekte ekonomske infrastrukture. Projektni zadatak se privodi kraju u pet LSU¹¹, u toku je priprema tenderske dokumentacije u pet LSU¹², dok su Topola i Knjaževac završile tenderski postupak i potpisale ugovore o projektovanju. Nijedan projekat u ovom trenutku nije identifikovan kao kritičan.

2.2 Razvoj/poboljšanje infrastrukture manjeg obima koja ima ekonomski uticaj na lokalnom nivou

U toku je implementacija granta u svih devet LSU kojima su odobreni projekti infrastrukture koja ostvaruje ekonomski uticaj. Tenderi za radove su objavljeni u šest opština¹³ a tehnička kontrola je u toku u Smederevu, Bojniku i Užicu.

Rezultat 3

Bolja socijalna kohezija i unapređeni životni uslovi kroz poboljšanje javne infrastrukture manjih razmera i unapređenje društvenih odnosa

Aktivnosti koje doprinose unapređenju socijalne kohezije u multietničkim opštinama nastavljaju da napreduju. Srednjoročna evaluacija projekta za unapređenje učenja srpskog jezika kao nematernjeg jezika među 750 albanskih učenika u četiri škole u Bujanovcu i Preševu pokazala je da postoji napredak u približno 75% odeljenja.

Završena je evaluacija prijave dobijenih u odgovoru na PDP čiji je cilj da doprinese boljoj socijalnoj koheziji u multietničkim opštinama. Spisak od 22 projekta vrednih 399.793 evra je preporučen za finansiranje i podnet UOP-u na razmatranje. Očekuje se da će ovi projekti stvoriti veće mogućnosti zapošljavanja i prilike za ostvarivanje prihoda najugroženijim grupama i to naročito mladima, ženama sa sela, Romima i ljudima sa invaliditetom. Nadalje, unaprediće se i njihov pristup osnovnim pravima, čime će se i unaprediti njihov položaj u društvu, a što će doprineti opštoj koheziji u lokalnim zajednicama. Lokalne akcije će takođe doprineti uvećanju međuetničkog razumevanja kroz unapređenje saradnje između zajednica različitog nacionalnog porekla kroz kulturne, sportske i druge intervencije, a položaj nacionalnih manjina će se unaprediti kroz uspostavljanje delotvornih institucionalnih mehanizama za rešavanje pitanja prava manjina.

Aktivnosti

3.1 Podrška projektima za poboljšanje uslova života i kvaliteta javne infrastrukture u opštinama

U toku je sprovođenje svih 37 grantova za lokalnu infrastrukturu koji se trenutno nalaze u raznim fazama implementacije. U januaru 2019. ugovoreni su građevinski radovi na pijaci u Aleksincu. Program je odobrio i raspisao tenderske pakete u 13 LSU. U toku je priprema tenderske dokumentacije za 23 granta, od kojih se u devet LSU vrši dodatno unapređenje tehničkih specifikacija pre nego što Program da zeleno svetlo za oglašavanje¹⁴.

¹¹ Kučevo, Smederevo, Kraljevo, Vranje i Čačak

¹² Kučevo, Niš, Doljevac, Kragujevac i Vladičin Han

¹³ Priboj, Kragujevac, Svilajnac, Paraćin, Šabac i Sokobanja

¹⁴ Pregled napretka za svih 77 grantova može se videti u Aneksu II, Prilog 2.1

3.2 Podrška projektima kojima se unapređuje međuetnički dijalog i saradnja, poboljšava socijalna kohezija i socijalna integracija u multietničkim zajednicama

Implementacija projekta unapređenja nastave srpskog jezika kao nematernjeg jezika u četiri osnovne škole u Bujanovcu i Preševu odvija se u skladu sa planom. U Drugom izveštaju o napretku¹⁵ potvrđeno je postizanje ključnih ciljeva za period izveštavanja, što je praćeno isplatom druge tranše u iznosu od 3.428.414,40 RSD. „Grupa 484” terenskim posetama i pregledom mesečnih izveštaja vrši stalni nadzor nad radom asistenata, potvrđujući da je zamena prethodno povučenog asistenta izvedena neosetno.

Stručnjaci sa Filološkog fakulteta Beogradskog univerziteta su krajem januara sproveli drugu proveru znanja učenika iz srpskog jezika uz učešće 642 dece i obuhvat svih odeljenja uključenih u projekat, doduše sa izuzetkom učenika osmog razreda¹⁶. Rezultati¹⁷ druge provere znanja, date na kraju prvog polugodišta, pokazali su poboljšanje od oko 75% u razumevanju srpskog jezika među albanskim učenicima. Kao i kod prethodnih provera znanja, pokazalo se da mlađi učenici bolje napreduju u znanju jezika.

Početak januara završen je administrativni skrining 53 prijave podnesene u sklopu Poziva za poboljšanje socijalne kohezije u 32 multietničke opštine. Pet prijava nije ispunilo uslove za učešće¹⁸ i disvalifikovane su. Tehička evaluacija ostalih 48 prijava završena je¹⁹ krajem februara. Ukupno 22 projekta u vrednosti od 399.793,24 evra, od čega je udeo sredstava iz Programa 383.913,63 evra a udeo aplikacija u troškovima 15.879,61 evro, preporučeno je za finansiranje i biće predstavljeno UOP-u za odobrenje na narednom sastanku u aprilu 2019.

Na poziv se prijavilo dvadeset opština.²⁰ Kao i u ostalim PDP, najslabiji odziv bio je iz regiona istočne Srbije, odakle su dve od devet ciljanih opština učestvovala sa pet prijava. Dvanaest prijava je podneto u okviru Partije 1²¹ a 41 u okviru Partije 2²² - većinom su ih poslale OCD, a pet su poslale institucije LSU. To je donekle očekivano, uzimajući u obzir da je PDP primarno projektovan za civilni sektor. Trideset projekata su bili rezultat partnerstva, što je bila obaveza samo za učesnike iz LSU.

Upravljanje i koordinacija

Upravni odbor Programa

Četvrti sastanak Upravnog odbora programa (UOP) održan je 30. januara. UOP je usvojio godišnji izveštaj²³ za period januar - decembar 2018. i odobrio 106 projekata MMP²⁴. Komisija nije preporučila podršku za

¹⁵ Može se videti u Aneksu III, Prilog 3.1

¹⁶ Dva odeljenja osmaka nisu testirana uzimajući u obzir da neće biti prisutni na završnom testiranju planiranom za maj 2019.

¹⁷ Može se videti u Aneksu III, Prilog 3.2

¹⁸ Nepotpuna dokumentacija je bila glavni razlog za diskvalifikaciju, ali i neispunjenost uslova kod kandidata.

¹⁹ Može se videti u Aneksu III, Prilog 3.3

²⁰ Požarevac, Bor, Priboj, Prijepolje, Sjenica, Tutin, Novi Pazar, Bela Palanka, Babušnica, Dimitrovgrad, Leskovac, Lebane, Bojnik, Medveđa, Vladičin Han, Vranje, Surdulica, Bosilegrad, Bujanovac and Preševo.

²¹ Međuopštinski projekti vrednosti do 30.000 evra

²² Projekti pojedinih opština vrednosti do 15.000 evra

²³ Izveštaj se može videti na sledećoj adresi: https://www.eupro.org.rs/uploads/files/52-966-epr_ar18_d3_230119.pdf

²⁴ Rezultati se mogu videti na sledećoj adresi: <https://www.eupro.org.rs/uploads/files/54-818-results-of-the-call-procurement-of-equipment-and-provision-of-services-for-entrepreneurs-micro-and-small-enterprises.pdf>

izradu Studije o uvođenju informacionog sistema za prostorno planiranje i elektronskog postupka za izradu planske dokumentacije i predložila da se razmotri finansiranje iste iz drugih raspoloživih izvora.

Sledeći sastanak UOP se planira za april 2019. godine.

Koordinacija

Program koordinira napore na implementaciji projekata lokalne infrastrukture sa sestrinskim programom Swiss PRO. U sklopu ovih napora, timovi EU PRO i Swiss PRO zajedno su tokom januara i februara posetili 16 od 37 korisničkih LSU, kako bi istakli obavezu uvođenja načela dobrog upravljanja u projekte. Nakon ovoga se pristupilo izradi pojedinačnih akcionih planova koji će se sprovoditi tokom narednih meseci.

Predstavnici Programa prisustvovali su prezentaciji Zaključnih zapažanja i preporuka Komiteta UN u vezi sa četvrtim periodičnim izveštajem o primeni Konvencije UN o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) u Srbiji. Predstavnici UN i civilnog sektora predstavili su ključne nalaze, pozdravili preduzete reforme zakona, ali i podvukli i potrebu za daljim unapređenjem rodne ravnopravnosti (RR) u širem društvu, uz poseban fokus na ekonomsko osnaživanje najisključenijih grupa žena. Program će pri budućem planiranju aktivnosti u vezi sa RR uzeti u razmatranje glavne zaključke sa predavanja.

EU PRO je učestvovao na konferenciji o socijalnim inovacijama u organizaciji projekta koji finansira EU -CARE (*Contribution to Access of Refugees and IDPs to Rights and Employment Opportunities*), na kojoj su se okupili akteri koji se bave ekonomskim osnaživanjem ugroženih grupa, kako bi se kroz razmenu iskustava i predstavljanje modela dobre prakse olakšalo nalaženje najboljeg rešenja za korisnike projekta. EU PRO je predstavio svoju praksu i rezultate iz prethodnih intervencija, i dobio priznanje ostalih učenika kao važan akter u razvoju socijalnog preduzetništva.

Obezbeđena je koordinacija sa ostalim važnim projektima kojima upravlja UNOPS, a posebno za aktivnost socijalne kohezije, ne bi li se izbegla mogućnost davanja sredstava nekom projektu koji već dobija sredstva od projekta finansiranog sredstvima Vlade Švajcarske. Pored toga, razmenjene su naučene lekcije i dobre prakse u vezi sa pozivima osmišljenim za civilni sektor i povezanim sa aktivnostima socijalne inkluzije sa projektom koji se finansira Norveška.

Predstavnici programa su u januaru održali sastanak sa predstavnicima programa za jačanje konkurentnosti USAID, na kom se diskutovalo o korelaciji između aktivnosti koje će se podržati Pozivom organizacijama za podršku preduzećima i intevencijama USAID. Preporuke dobijene od kolega iz USAID uzete su u razmatranje i uključene u nacrt poziva za OPP gde je to bilo potrebno, čime se doprinelo sinergiji aktivnosti.

Finansije

Glavni pokazatelji finansijskog učinka jesu sledeći:²⁵

- Ukupno izvršenje na dan 31. mart 2019. godine iznosilo je 9.759.300,63 evra ili 39,04 % budžeta Programa

---

²⁵ Iako ove brojke omogućavaju kvalitetni uvid u trošenje sredstava programa, konačne brojke nalaze se samo u finansijskim izveštajima Programa

- Predviđeno izvršenje za naredni period izveštavanja iznosi 1.924.633,00 evra.

Ljudski resursi

Tokom perioda izveštavanja radilo se na godišnjem planu zapošljavanja, kroz procenu i identifikaciju potreba za ljudskim resursima kako bi se iste usaglasile sa planovima rada. U tom smislu, u programskim sektorima identifikovano je ukupno sedam pozicija. Racionalno korišćenje i angažman tokom cele godine će se pažljivo pratiti i usaglašavati sa konkretnim aktivnostima za koje je potrebna specifična ekspertiza. Radno mesto lektora-korektora saradnika za srpski jezik (*On-call Serbian Language Editor and Proof-reader*) popunjeno je ponovnim zapošljavanjem zaposlenih angažovanih na prethodnom programu.

Zaposleni na Programu su popunili evaluacije učinka za 2018. godinu i utvrdili individualne ciljeve učinka za 2019. godinu na osnovu kojih će se tokom godine pratiti i izvršiti evaluacija njihovog angažovanja, doprinosa i postignutih rezultata u EU PRO. Zaposleni su, naporedo sa utvrđivanjem ciljeva u pogledu učinka, radili i na proceni potreba za znanjem i obukama.

Tokom prvog kvartala 2019. godine održane su sledeće obuke finansirane iz korporativnih sredstava UNOPS:

- Menadžerka sektora za MSP i OPP, saradnik Programa za infrastrukturu i tehničku dokumentaciju i inženjer-saradnik su prošli obuku za implementaciju upravljanja zdravstvenom zaštitom, bezbednošću na radu, društvenim aspektima i zaštitom životne sredine (HSSE) koji za cilj ima da im pomogne u upravljanju bezbednosnim i zdravstvenim rizicima i prilikama u svim UNOPS aktivnostima i operacijama.
- Petoro zaposlenih je završilo *oneUNOPS Project* radionicu održanu u Beogradu, sa ciljem upoznavanja sa novih sistemom upravljanja portfoliom i projektima preduzeća u UNOPS-u.
- Zaposleni prate tempo novouvedenih obaveznih obuka.

Nabavke

U skladu sa vrednošću robe, radova ili usluga, kao i prirode i složenosti zahteva, sprovedeni procesi nabavke u periodu januar - mart 2019. godine raspodeljeni su na sledeći način:

- 10 stavki kupovine - nabavke male vrednosti do 5.000,00 USD, mahom usmerene ka obezbeđivanju promotivnog materijala, registraciju i osiguranje vozila za projekte, kao i za oglašavanje u novinama
- 11 stavki zahteva za podnošenje ponuda (RFQ) - nabavke vrednosti između 5.000,00 USD i 50.000,00 USD, poput organizacije dve obuke za PDR u Beogradu, posete ambasadora DEU Bujanovcu, ceremonije dodele sertifikata EU PRO i redovnih operativnih troškova poput goriva za vozni park projekata, servisa vozila, usluga mobilne telefonije i promotivnih materijala za događaje u organizaciji projekta.

Izveštavanje i praćenje

EU PRO pored ugovorno obaveznih izveštaja sastavlja i mesečne izveštaje i - po potrebi - priprema ažurirane podatke o statusu, i izveštava o pojedinačnim aktivnostima. Iako nisu ugovorna obaveza, ovi izveštaji se na zahtev mogu dati MEI i donatoru.

Rizici i problemi

Usled veoma relaksiranih odredbi sadašnjeg Zakona o planiranju i izgradnji kojima se definiše sadržaj projekata za izvođenje radova, kvalitet tehničke dokumentacije je slab a procena vrednosti radova neprecizna, te inženjeri Programa moraju da rade sa LSU na poboljšanju projekta, što prouzrokuje kašnjenja kod pripreme tehničkih specifikacija za tendere i uvećava procenu troškova koje LSU treba da nadoknade. Kao mera kojom će se ovo ublažiti kod budućih poziva, pun projekat za izvođenje treba da bude deo obavezne prateće dokumentacije, a treba izvršiti i evaluaciju kvaliteta projekta.

Usled različitih tumačenja zakona o finansijama i javnim nabavkama u različitim LSU, Program je suočen sa različitim procedurama za otvaranje i upravljanje podračuna za projekte, što izaziva i neujednačenost procedura za isplate sa podračuna za projekte. Kao mera kojom će se ovo ublažiti, Program podstiče LSU da ostvare međusobne kontakte i razmene viđenja, odnosno tumačenja finansijskih zakona, kao i da dobiju i međusobno podele mišljenje Državne revizorske institucije.

Kako bi se izbegao rizik od preklapanja finansiranja aktivnosti u vezi sa društvenom inkluzijom, EU PRO je sproveo unakrsnu proveru projekata preporučenih za finansiranje u okviru PDP za podsticanje socijalne kohezije sa projektima koje već finansira Swiss PRO - program koji sprovodi UNOPS a finansira Vlada Švajcarske.

Neke procedure nabavke opreme za preduzeća bi mogle da predstavljaju veći rizik usled zahteva snabdevača za avansnim plaćanjem. Praksa UNOPS je da izbegava avansno plaćanje, a isto se savetovalo i korisnicima. U slučajevima u kojima je avansno plaćanje jedina opcija, korisnici se savetuju da odrede određene ključne tačke u procesu nabavke i da vrše isplate u skladu s njima. Program će pažljivo pratiti ove procese nabavki i pružiti podršku gde bude bilo potrebno.

Kvalitet

Učesnici su pozitivno ocenili obuke za organizaciju sastanaka i facilitaciju aktera ranog javnog uvida u planove detaljne regulacije, održane tokom februara 2019. Evaluacijama je potvrđeno značajno interesovanje za obuku, prosečnom ukupnom ocenom od 4,89, pri čemu su kvalitet sadržaja obuke i postignuti ciljevi obuke naznačeni kao najbolji, pored drugih elemenata poput materijala za obuku i metoda.

Proveru kvaliteta sprovedenog procesa pri odabiru preduzeća i preduzetnika izvršile su i regionalne razvojne agencije, koje su pružile pomoć kandidatima pri osmišljavanju predloga projekata, kao i korisnici koji su dobili sredstva. Naime, od većine korisnika je dobijena povratna informacija da je podrška pri razvoju projekata bila delotvorna, što su potvrdile i RRA na sastanku 18. februara kome je domaćin bila Razvojna agencija Srbije.

Održivost

Elementi koji doprinose održivosti sastavni su delovi javnih poziva, evaluacije i selekcije korisnika Programa, kao i praćenja sprovođenja projekata.

Što se tiče aktivnosti dobrog upravljanja koje prate implementaciju 37 ugovora o dodeli bespovratnih sredstava za lokalnu infrastrukturu, LSU obezbeđuju institucionalnu održivost projekata. LSU će kroz partnerstvo sa Programom Swiss PRO dobiti podršku da sastave pravilnike ili odluke koje će usvojiti lokalna opštinska veća ili skupštine, a kojima će se obezbediti funkcionisanje sistema infrastrukture nakon završetka Programa.

Rani javni uvid u planove detaljne regulacije će na racionalniji i efikasniji način angažovati investitore i bitne aktere, kao i obezbediti učešće javnosti u procesu urbanističkog planiranja. Preko obaveza koje pri izradi PDR-ova Program uvodi korisničkim LSU, one će postići realističnija i kvalitetnija rešenja u oblasti planiranja putem identifikacije potreba investitora u ranim fazama procesa planiranja, a što će dovesti do efikasnijeg sprovođenja planova. LSU će takođe ostvariti i ranu harmonizaciju suprotstavljenih predloga (zahteva investitora, uslova iz javnog sektora i dr) i dobiti kvalitetne informacije o uslovima koje u postupku planiranja postavljaju nadležni, organizacije i kompanije. Ovaj proces će takođe podići nivo transparentnosti pri donošenju odluka u procesu planiranja - kroz razmenu informacija o sastancima i rezultatima učešća investitora i drugih aktera tokom ranog javnog uvida. Učešće javnosti u procesu će se podići na viši nivo obezbeđivanjem povratne informacije o odlukama donesenim nakon sastanaka.

Održivost grantova izdatih preduzetnicima i preduzećima obezbeđuje se kroz izuzetno pažljivu selekciju korisnika u koju spada i temeljna provera pravnih i finansijskih izveštaja vlasnika i odgovornih lica. Pored ovoga, u tehničku evaluaciju spadaju i izraženi elementi održivosti. Naime, održivost predloga projekata ocenjivala se kroz sposobnost kandidata da koristi i održava opremu i da postigne postavljene ciljeve u periodu nakon završetka projekta. Među činioce koji su uzimani u obzir spada evaluacija tehničke osposobljenosti kandidata da održava opremu u radnom i upotrebnom stanju, evaluacija izvora finansiranja dostupnih kandidatu da održava opremu i pokrije ostale troškove koji nastaju usled njene upotrebe, kao i uticaj projekta na životnu sredinu.

Naučene lekcije

Uvođenje uslova da se prva tranša sredstava prebaci korisnicima tek nakon što uplate svoj doprinos troškova pokazalo se efikasnim. Naime, pošto postoje različiti mehanizmi za obezbeđivanje finansiranja od strane Programa, od kojih je jedan obaveza dva potpisa na računu projekta u banci, EU PRO je imao razne pristupe uslovima za prenos sredstava iz Programa. U slučaju grantova odabranih kroz pozive za infrastrukturu, dobitnici sredstava su obavezivani da izvrše prenos iznosa svog udela u troškovima kao preduslov za drugu tranšu koja se daje preko Programa, dok je kod grantova odabranih kroz poziv za preduzeća ovo bio preduslov za prenos prve tranše iz Programa. Mada postoje razlozi za i protiv oba ova pristupa, potonji je dao bolje rezultate, pošto je ubrzao proces obezbeđivanja obaveznih sredstava za udeo troškova kod korisnika.

Proveru tehničke dokumentacije bitne za predlog projekata treba uvesti tokom evaluacije samih predloga projekata. Iskustvo je pokazalo da u mnogim slučajevima kvalitet tehničke dokumentacije koja je osnov projekata odabranih za implementaciju nije na zadovoljavajućem nivou, tj. da sadrži manje detalja i da

procene vrednosti nisu ažurirane, što onda stvara dodatna kašnjenja u implementaciji. Tokom procesa evaluacije treba odvojiti dodatno vreme za lokacijske posete svim kandidatima ne bi li se proverile tvrdnje iz njihovih predloga i kvalitet raspoložive tehničke dokumentacije. Javni pozivi treba da sadrže i proširene opise planiranih troškova povezanih sa infrastrukturnim projektima, koji treba da budu usklađeni sa standardnim sadržajem rezimea projekta.

Komunikacija i vidljivost

Organizovana su dva događaja visokog profila za promociju bespovratnih sredstava dodeljenih preduzetnicima, mikro i malim preduzećima, 22. februara 2019. godine u Bujanovcu i 5. marta 2019. godine u Kraljevu. Događaju u Kraljevu, na kom se okupilo skoro 140 učesnika, uključujući i 65 preduzeća, prisustvovali su i visoki zvaničnici EU i Republike Srbije - konkretno Kristijan Danielson, generalni direktor za dobrosusedske odnose i pregovore o proširenju pri Evropskoj komisiji i Jadranka Joksimović, ministarka za evropske integracije Republike Srbije, kao i šef delegacije Evropske unije, Ambasador Sem Fabrici. Događaj u Bujanovcu, koji je okupio preko 80 učesnika i 38 preduzeća, održan je u prisustvu Šefa delegacije Evropske unije, Ambasadora Sema Fabricija i Predsednika Koordinacionog tela za Preševo, Bujanovac i Medvedu Zorana Stankovića. Oba događaja su generisala pozitivno izveštavanje od skoro 145 izveštaja u medijima koji su se fokusirali na podršku EU lokalnoj privredi i njenoj konkurentnosti.

Pripremljeno je šest brifinga - četiri na zahtev donatora – za tehnički sastanak na Fakultetu u Bujanovcu koji će se održati 3. aprila 2019. godine, posetu Ambasadora DEU Vranju i Bujanovcu, za sastanak Prijatelja južne Srbije (*Friends of South Serbia - FSS*) i posetu generalnog direktora za dobrosusedske odnose i pregovore o proširenju pri Evropskoj komisiji. Ostala dva su pripremljena za šeficu kancelarije UNOPS u Srbiji - jedan za posetu Bujanovcu a drugi za sastanak FSS. Pored toga, na zahtev MEI pripremljeno je i jedanaest pregleda projekata UNOPS podeljenih po okruzima.

Aktivnosti programa promovisane su u tri saopštenja za štampu i dve najave za medije kojima su obuhvaćena dva gore navedena događaja i promocija rezultata PDP za podršku mikro i malim preduzećima. Najveće interesovanje, kao i uvek, privukla je poseta šefa DEU jugu Srbije koja je za rezultat imala 85 pozitivnih izveštaja, nakon toga sledi učešće generalnog direktora EK na događaju u organizaciji Programa koje je generisalo 54 medijske objave, dok je preko 70 medija izveštavalo o podršci EU malim preduzećima. Više od polovine od ukupno 346 generisana pozitivna izveštaja u medijima, konkretno 181, bili su nacionalnim medijima.

Pored toga, Tim za komunikacije je organizovao i izjave za Radio televiziju Srbije²⁶ i pripremio preglede za regionalne medije (Danas Sandžak, TV Kruševac i Medijski istraživački centar Niš). Organizovan je jedan intervju 21. februara za Južne vesti²⁷ u kancelariji EU PRO u Vranju sa Ambasadorom DEU u kom je - mada je fokus bio na političkim temama - obuhvaćena i podrška EU jugu zemlje kroz Program EU PRO.

²⁶ RTS.rs [Strogom selekcijom do sredstava iz EU](#) (18. februar 2019)

²⁷ Južnevesti.com [Sem Fabrici: Srbija nije na mračnoj strani istorije](#) (3. mart 2019)

Podrška preduzetnicima, mikro i malim preduzećima takođe je promovisana i u biltenima koje izdaju EU info centar²⁸ i Ministarstvo za evropske integracije, „Aid Matters”.²⁹

Napravljeni su pregledi podataka o rezultatima sprovedenog Poziva za dostavljanje predloga (PDP) za nabavku opreme i pružanje usluga za preduzetnike, mikro i mala preduzeća i, nakon odobrenja UOP, objavljeni na internet stranici EU PRO, čime se doprinelo transparentnosti procesa izbora dobitnika bespovratnih sredstava. Izrađen je i dizajniran i pregled podataka o projektima u sektoru zdravstva koje UNOPS u Srbiji od 2014. godine sprovodi preko programa EU PRO, Swiss PRO i Evropski PROGRES, sa svim bitnim statističkim podacima.

Kalendar događaja koji se nalazi na internet stranici EU PRO redovno se ažurira informacijama u vezi sa Programom, što svima zainteresovanima omogućava sveobuhvatan i lako dostupan uvid u aktivnosti Programa. Pored toga, spisak odobrenih projekata je ažuriran sa preko 106 novih unosa o projektima MMP.

Ukupno 83 video priloga o Programu, objavljenih u raznim medijima, okačeno je na YouTube kanal³⁰ EU PRO. Multimedijalna video galerija na internet prezentaciji EU PRO takođe je popunjena izborom video priloga o Programu, mahom emitovanih na Radio televiziji Srbije.

Nakon uspešno izvedene nabavke promotivnog materijala - 700 promotivnih fascikli, 700 promotivnih kesa, 1000 vizitkarata, 350 korica za diplome i 200 sertifikata o dodeli sredstava, pokrenuta je procedura za nabavku kompleta od 4500 nalepnica za opremu, 100 bezbednosnih prsluka i 29 zaštitnih šlemova, kao i šest rolo banera. Pored toga, kancelarija u Vranju je obeležena logotipom programa EU PRO.

Osim ovoga, Evropski PROGRES se našao među četvoro finalista UNOPS-ove nagrade za projekat godine (POTYA), što je delom rezultat uloženi napore Tima za komunikacije. Dobitnik nagrade biće proglašen 4. aprila. Službenik za vezu UNOPS sa EU konsultovao je EU PRO o pitanjima obeležavanja vozila i dobre prakse. Preko Brisela su svim UNOPS-ovim projektima koje finansira EU podeljeni prilagođeni materijali, naučene lekcije i smernice. U martu su zaposleni koji rade na komunikacijama prisustvovali sastanku sa novoformiranim timom EU info centra kako bi prodiskutovali o zajedničkom pristupu vidljivosti EU; pripremljen je zapisnik sa sastanka. Delegacija Evropske unije zatražila je izbor fotografija od Evropskog PROGRES-a (kako u EU PRO-u još nisu dostupne) za predstojeći Dan Evrope.

Plan rada

Plan rada EU PRO za period od 1. aprila 2019. godine do juna 2019. godine nalazi se u Aneksu V, Prilog 5.1 Ključne stavke za naredni period izveštavanja jesu sledeće:

Rezultat 1

Aktivnost 1.1	Početi implementaciju svih 106 odobrenih projekata MMP, pratiti implementaciju
Aktivnost 1.2	Objaviti Poziv za Organizacije za podršku preduzećima, održati info sesije

²⁸ Europa.rs [Bilten EUIC](#) (7. mart 2019)

²⁹ Mei.gov.rs [Bilten Aid Matters mart 2019.](#)

³⁰ [EU PRO YouTube](#)

Rezultat 2

- Aktivnost 2.1.1 Potpisati ugovore o dodeli bespovratnih sredstava sa LSU za projekte uvođenja GIS-a, podložno odobrenju UOP
- Aktivnost 2.1.2 Pratiti implementaciju 19 ugovora o dodeli bespovratnih sredstava za PDR
- Aktivnost 2.1.3 Pratiti implementaciju 12 ugovora o dodeli bespovratnih sredstava za izradu projekata
- Aktivnost 2.2 Pratiti implementaciju devet ugovora o dodeli bespovratnih sredstava za ekonomsku infrastrukturu

Rezultat 3

- Aktivnost 3.1 Pratiti implementaciju 37 ugovora o dodeli bespovratnih sredstava za lokalnu infrastrukturu
- Aktivnost 3.2 Potpisati ugovore o dodeli bespovratnih sredstava sa korisnicima za podsticanje socijalne kohezije u multietničkim opštinama, podložno odobrenju UOP, i započeti implementaciju; pratiti implementaciju projekta za učenje jezika.

MLO - napredak u odnosu na pokazatelje

Legenda³¹

	Aktivnost je završena, a rezultati ostvareni u skladu sa postavljenim ciljevima
	Aktivnost napreduje u skladu sa planom
	Aktivnost napreduje sa zakašnjenjem koje je pod kontrolom
	Aktivnost je kritična

Objektivno proverljivi pokazatelji	Napredak ostvaren tokom perioda izveštavanja	Opšte stanje
<p>Opšti cilj: Doprineti uravnoteženom društveno-ekonomskom razvoju u Srbiji.</p> <p>Svrha projekta: Povećati konkurentnost i socijalnu koheziju manje razvijenih oblasti boljim tržišnim pozicioniranjem i konkurentnijim MSP kao i razvijanjem/poboljšanjem poslovne i socijalne infrastrukture.</p>	<p>Za finansiranje je odobreno 183 projekata koji doprinose opštem cilju. U toku je implementacija aktivnosti i registruju se prvi rezultati u smislu otvaranja radnih mesta.</p>	<p>Šeme grantova Programa za poslovnu infrastrukturu i projekte za izvođenje radova, kao i za izradu planova detaljne regulacije za područja na kojima ima potencijala za razvoj poslovne aktivnosti stvaraju osnovu za podsticanje značajnih investicija u razvoj infrastrukture i industrije, što će za uzvrat doprineti stvaranju radnih mesta. EU PRO šema za MSP takođe treba da pomogne lokalnim preduzećima da unaprede konkurentnost, osvoje nova tržišta i povećaju izvoz, dok će lokalna zajednica imati korist od direktnog otvaranja bar 250 radnih mesta. Projekti izabrani kroz PDP za GIS treba da doprinesu efikasnijem pružanju administrativnih usluga, boljem upravljanju zemljištem i valorizaciji društveno-ekonomskog potencijala LSU. Konačno, projekti izabrani preko PDP za socijalnu koheziju treba da doprinesu implementaciji prava nacionalnih manjina, unapređenju međuetničkog razumevanja i odnosa, boljoj integraciji nacionalnih manjina i rešavanju konkretnih potreba marginalizovanih i ugroženih grupa u multietničkim zajednicama.</p>
REZULTAT 1 Poboljšana tehnološka struktura MSP i njihova sposobnost da povećaju svoj udeo u tržištu		
Aktivnost 1.1 Program dodele bespovratnih sredstava MSP	Održane dve ceremonije dodele grantova i organizovane dve radionice o administrativnom i programskom	PDP osmišljen, odobren i oglašen. Zaključene I i II faza procesa evaluacije i konačni korisnici odabrani i odobreni na

³¹ Obojiti polja u tabeli na odgovarajući način

	upravljanju implementacijom grantova za 106 korisnika. U toku je potpisivanje ugovora o dodeli sredstava	UOP. Održano pet radionica za kandidate i jedna radionica za RRA kao podrška drugoj fazi procesa podnošenja prijava.
Aktivnost 1.2 Podrška organizacijama za podršku preduzećima (OPP)	PDP napravljen i spreman za predstavljanje na UOP radi odobrenja.	PDP napravljen i razmatran sa ključnim akterima.
REZULTAT 2		
Poboljšani uslovi za poslovanje kroz efikasnije pružanje administrativnih usluga, bolje upravljanje zemljištem i konkretne investicije u manje infrastrukturne projekte		
Aktivnost 2.1.1 Poboljšanje upravljanja zemljištem kroz razvoj geografskih informacionih sistema (GIS) i lakšeg pristupa geoprostornim podacima	Završena evaluacija 33 primljene prijave u vezi sa razvojem GIS-a i pripremljene preporuke za UOP u aprilu.	Tehničke specifikacije za rezervni sistem za elektronsko izdavanje dozvola usaglašene sa Ministarstvom građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture. UOP je odobrio projekat 4. juna, nabavka je oglašena 29. juna, a ugovor o sprovođenju je potpisan u avgustu. Oprema uspešno montirana u oktobru 2018. godine. Program je u konsultacijama sa MGSI izradio idejni projekat studije za uspostavljanje elektronske pripreme planske dokumentacije, ali je UOP nije odobrio za finansiranje. UOP je odobrio PDP za razvoj GIS i poziv je zatvoren 30. decembra 2018. godine, a evaluacija 33 prijave je završena u martu 2019. godine.
Aktivnost 2.1.2 Izrada urbanističkih planova koji se odnose na privredni razvoj	U toku je implementacija 19 grantova sa 10 ugovorenih PDR, pet oglašanih javnih nabavki a četiri u pripremi.	PDP je oglašen u aprilu 2018. i zatvoren 11. juna. Primljeno je 28 prijava, Program je dao preporuke, i na sastanku UOP 13. septembra 19 projekata je odobreno za finansiranje. U toku je implementacija grantova.
Aktivnost 2.1.3 Razvoj projektno-tehničke dokumentacije za projekte koji doprinose privrednom razvoju	U toku je implementacija 12 grantova sa dva potpisana ugovora, pet napisanih projektnih zadataka za tender i pet tenderskih dokumenata u pripremi za oglašavanje	PDP je oglašen u aprilu 2018. i zatvoren 11. juna. Primljeno je 18 prijava, Program je dao preporuke, i na sastanku UOP 13. septembra 12 projekata je odobreno za finansiranje. U toku je implementacija grantova.
Aktivnost 2.2 Razvoj/poboljšanje infrastrukture manjeg obima koja ima ekonomski uticaj na lokalnom nivou	U toku je implementacija devet grantova. Tenderi za radove su oglašeni u četiri LSU, tehnička kontrola je u toku u tri LSU, dok je tender odobren za oglašavanje u dve LSU.	PDP je oglašen u aprilu 2018. i zatvoren 11. juna. Primljeno je 15 prijava, Program je dao preporuke, i na sastanku UOP 13. septembra 9 projekata je odobreno za finansiranje. U toku je implementacija grantova.

REZULTAT		3
Bolja socijalna kohezija i unapređeni životni uslovi kroz poboljšanje javne infrastrukture manjih razmera i unapređenje društvenih odnosa		
Aktivnost 3.1 Podrška projektima za poboljšanje uslova života i kvaliteta javne infrastrukture u opštinama	U toku je implementacija 37 grantova. Radovi na izgradnji pijace u Aleksincu su ugovoreni u januaru 2019. godine. Tenderi su oglašeni u 13 LSU. Priprema tenderske dokumentacije je u toku za 23 granta.	PDP je oglašen u aprilu 2018. i zatvoren 29. juna. Primljeno je 46 prijava, Program je dao preporuke, i na sastanku UOP 13. septembra 37 projekata je odobreno za finansiranje. U toku je implementacija grantova.
Aktivnost 3.2 Podrška projektima kojima se unapređuje međuetnički dijalog i saradnja, poboljšava socijalna kohezija i socijalna integracija u multietničkim zajednicama	Sprovedena je srednjoročna evaluacija projekta za unapređenje znanja srpskog jezika među albanskom decom školskog uzrasta. Završena je evaluacija 53 prijave i 22 projekta je preporučeno za finansiranje.	Evaluacija projekta za učenje jezika pokazala je napredak u 75% odeljenja. Rezultati evaluacije u okviru CFP za socijalnu koheziju se podnose UOP na odobrenje.